

Vergaderverslag

		Bijeenkomst	Vergaderverslag Adviserend Panel 2 november
		Vergaderdatum	2 november 2022
		Datum verslag	7 november 2022
Classificatie	AFM - Publiek	Referentie	TnRn-22111741
		Pagina	1 van 6
Aanwezig	Adfiz, AFM, APT, Consumentenbond, DUFAS, Eumedion, Euronext, Ministerie van Financiën, NBA, NVB, Pensioenfederatie, VFN, VEB, VEH, VV&A, VvV		
Afwezig	Ministerie van SZW, SRA (met kennisgeving)		

Plenaire sessie (70 min.)

1. **Opening**

De voorzitter Laura van Geest opent de vergadering.

2. **Vergaderverslag bijeenkomst 4 april 2022**

Het vergaderverslag was voorafgaand aan de vergadering vastgesteld en gepubliceerd op de website van de AFM. Verder zijn er geen vragen.

3. **Bespreking AFM strategie 2023-2026 en agenda 2023**

De AFM geeft een toelichting op de strategie 2023-2026.

DUFAS en NVB geven aan belang te hechten aan de veranderingen op het gebied van regelgeving in de financiële sector. De hoeveelheid aan nieuwe regelgeving brengt evenwel veel uitdagingen en implementatiekosten mee voor de sector. De AFM geeft aan het geluid te herkennen. Om deze reden refereren de strategie en de Agenda ook aan transitie en wordt veel nieuwe wet- en regelgeving hierin genoemd. De AFM biedt aan om te kijken of de ervaren last nog ergens benoemd kan worden.

Het VvV spreekt waardering uit en noemt dat de thema's digitalisering, internationalisering en verduurzaming een belangrijke rol in de strategie hebben gekregen. Wel valt het de organisatie op dat de AFM zich vooral richt op risico's en handhaving. Het VvV vraagt om meer balans tussen deze houding en het faciliteren van een goede implementatie. Veel verzekeraars ervaren volgens het VvV een hoge toezichtdruk (AML en UBO-register). Door middel van (nog) meer risicogebaseerd toezicht kan de AFM de efficiëntie verbeteren. De AFM licht haar inzet toe op het vlak van risicogebaseerd toezicht en het aangaan van de dialoog met de sector, bijvoorbeeld op het gebied van pensioenen. Zowel nationaal als internationaal krijgt de AFM de terugkoppeling om juist meer handhavend op te treden. Het AML-toezicht ligt voor banken en verzekeraars bij DNB.

Eumedion en de VEB geven aan dat het een risico is dat de toezichtdruk in Nederland op bepaalde vlakken hoger is dan in andere landen en dat dit kan leiden tot onwenselijke arbitrage. AFM geeft aan dat het vestigingsklimaat als dusdanig niet onder haar taakopvatting valt, maar dat ze zich wel inzet om internationaal een nog gelijk speelveld te creëren.

Eumedion vraagt naar de plannen van de AFM wat betreft het toezicht op duurzaamheidsaspecten. De AFM geeft aan dat het nog niet bekend is welke toezichthouder verantwoordelijk wordt voor het

Bijeenkomst	Vergaderverslag Adviserend Panel 2 november
Vergaderdatum	2 november 2022
Referentie	TnRn-22111741
Pagina	2 van 6

toezicht op naleving van de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD). De AFM wacht af welke toezichthouder van de wetgever een mandaat hiervoor krijgt. Toezicht op duurzaamheidsverslaggeving (CSRD) is op dit moment relevant voor zowel de accountancy als de algemene controle op verslaggeving.

4. **Begroting**

De AFM licht de begroting en het kostenkader (dat tot en met 2024 loopt) toe. De begroting is hoger dan in 2022 door de uitbreiding van toezichttaken en de loon- en prijsbijstelling. Omdat de AFM groeit stijgen de personeelskosten. De advieskosten dalen daarentegen. De IT-kosten gaan verder stijgen vanwege noodzakelijke investeringen in de infrastructuur. De AFM kan het dit jaar nog opvangen binnen de begroting, maar voor volgend jaar is dat de vraag.

De NVB vindt het een forse stijging van het basisbedrag, die steeds moeilijker aan de achterban uit te leggen is. De sector ziet weinig van de uitbreiding van toezichttaken maar de afdracht stijgt wel gestaag. De AFM wijst erop dat de politiek het besluit neemt over extra taken en maatvoering. De NVB geeft aan ook graag met de wetgever om tafel te gaan.

Het VvV en DUFAS sluiten zich aan bij het punt van de NVB. Het VvV geeft aan ook verwachtingen te hebben dat een deel van de kosten betaald zouden worden uit overheidsmiddelen. De vertegenwoordigers van het Ministerie geven aan dat er binnen het Ministerie aandacht voor is en dat er gekeken wordt naar de mogelijkheden. Er wordt aangegeven dat dit uiteindelijk een politieke keuze is en dat gesprekken nog in een beginstadium zijn. DUFAS maakt duidelijk dat vermogensbeheerders de stijgende kosten niet kunnen doorrekenen. De brancheorganisatie wordt zelf bekritiseerd over de oplopende kosten. Ze vinden het goed om hier een gesprek over te voeren. Tot slot laten Adfiz en VV&A weten dat ook de MKB het stijgende kostenkader als grote last ervaart.

De AFM herhaalt dat zij er succesvol op heeft gestuurd om de post onvoorzien niet aan te wenden. De AFM probeert tegenvallers (meestal op het gebied van IT) zelf op te vangen binnen de begrotingskaders. De AFM geeft ook aan dat het belangrijk is om ook naar de kosten per sector te kijken. De AFM heeft hiervoor een overzicht, ontwikkeling van de kosten, opgesteld (dat eerder ter beschikking is gesteld). Hieruit blijkt dat de stijging van de kosten sterk verschilt per sector. Voor bijvoorbeeld verzekeraars is dit bescheiden. Het is daarom belangrijk om het gesprek op basis van de feiten te voeren. De AFM hanteert daarbij altijd een gepaste soberheid in de uitgaven. Het is daarbij wel zo dat bezuinigingen, met name op IT-vlak, ook risico's met zich meebrengen.

Euronext vraagt of de brancheorganisaties nog iets voor de wetgever kunnen doen om deze discussie verder te helpen. Het aanbod komt volgens de vertegenwoordigers van het Ministerie nog iets te vroeg. Momenteel wordt gekeken of de lasten, op een andere manier dan een overheidsbijdrage, omlaag kunnen. Waar mogelijk wordt de sector op een later moment betrokken. De AFM wijst er tot slot op dat dit gesprek over de kosten vooral met anderen moet worden gevoerd, omdat deze voornamelijk wordt veroorzaakt door nieuwe taken.

Bijeenkomst	Vergaderverslag Adviserend Panel 2 november
Vergaderdatum	2 november 2022
Referentie	TnRn-22111741
Pagina	3 van 6

5. Update ZBO-evaluatie n.a.v. rapport KWINK

De AFM geeft een terugkoppeling over de kaderwetevaluatie en de opvolging daarvan:

- Over het algemeen kent Nederland een goed niveau van gedragstoezicht. Wel zijn er negen aanbevelingen gedaan om de doelmatigheid en doeltreffendheid van de AFM te vergroten.
- Om deze aanbevelingen op te volgen heeft de AFM een plan van aanpak opgesteld. De voortgang van de opvolging wordt periodiek gemonitord.
- Het in de organisatie integreren van effectmeting, waarvoor een nieuw project is opgezet, en intensivering van de strategische samenwerking met DNB worden als voorbeeld gegeven.

6. Rondvraag

Er zijn geen additionele vragen.

7. Afsluiting

De AFM dankt de deelnemers en nodigt ze uit om de relevante deelsessies bij te wonen.

Deelsessies Concept-Agenda AFM 2023 (50 min.)

Financiële dienstverlening

Aanwezig: FIN, DUFAS, VFN, VV&A, VvV, Adfiz, VEH, Eumedion

De AFM licht de prioriteiten toe. De VEH heeft vragen over de kwaliteit van de taxaties en verkort advies in het kader van de verduurzamingstransitie. De AFM geeft aan dat het de aandacht van de toezichthouder heeft.

Het VvV geeft aan dat het onderwerp duurzaamheid grote aandacht heeft van de sector en vraagt de AFM om meer in te zetten op de kansen en minder te kijken naar de risico's en handhaving. De AFM geeft aan dat ze een faciliterende rol voor zichzelf ziet en nu vooral met de sector in gesprek is over de implementatie van wet- en regelgeving. Het VvV vraagt ook naar de positie van de AFM voor wat betreft digitalisering en het delen van data. De AFM geeft aan dat er veel aandacht voor is in het toezicht, zie bijvoorbeeld de paper over datamobiliteit. Vaak zijn dit meer horizontale thema's die de hele AFM raken.

Adfiz geeft aan de kansen en risico's te herkennen die de AFM weergeeft. Er wordt gesproken over kleinere partijen en hoe deze met alle ontwikkelingen meegaan. Er wordt gevraagd of de AFM hier praktische handvatten voor kan ontwikkelen. De AFM nodigt Adfiz uit om met voorstellen te komen hoe dat er uit zou zien.

VFN heeft een aantal vragen die zien op het adviesbegrip in de Wet Financieel toezicht, namelijk hoe de AFM omgaat met de groei van 'buy-now-pay-later' in combinatie met de maximum kredietvergoeding. De AFM geeft aan dat advies in de beheerfase op de agenda staat bij het Ministerie van Financiën. Er loopt ook een traject voor de AFM haar wetgevingswens op meer datagedreven toezicht. De AFM geeft tenslotte aan dat er een verkenning naar de BNPL is uitgevoerd en dat de resultaten worden verwacht op korte termijn.

Bijeenkomst	Vergaderverslag Adviserend Panel 2 november
Vergaderdatum	2 november 2022
Referentie	TnRn-22111741
Pagina	4 van 6

De VV&A geeft aan graag meer aandacht te willen zien voor kleinere organisaties in de agenda van de AFM, om te zorgen dat zij ook goed blijven aangehaakt.

Dufas vraagt in hoeverre de AFM aandacht heeft voor de Retail Investment Strategie. De AFM bevestigt dit en geeft haar prioriteiten weer voor wat betreft de RIS. De AFM geeft aan ook graag met de sector hierover in gesprek te blijven.

Kapitaalmarkten

Aanwezig: APT, Euronext, VEB en VV&A

De AFM licht de prioriteiten voor 2023 toe voor het kapitaalmarkttoezicht. APT vraagt of AFM iets dieper in kan gaan op de insteek van de FM voor het onderzoek naar machine learning en de algoritmische handel. De AFM licht toe dat ze een verdere verdieping wil op de verkenning van de AFM uit 2022 en dat er ook gekeken wordt naar de interacties van algoritmes met elkaar. De VV&A vraagt de AFM naar de invalshoek voor beïnvloeding van internationale trajecten. De AFM licht toe hoe de nationale toezichthouders, vaak via ESMA, ook een rol hebben in Europese wetgevingstrajecten. Als voorbeeld wordt de studie van de AFM toegelicht naar Payment for Order Flow. De AFM bevestigt na een vraag van Euronext dat ze ook actief is met betrekking tot de Listing Act en de Retail Investment Strategy.

Op een vraag van de VEB, over de doorlooptijden van onderzoeken, geeft de AFM aan dat met gerichte prioriteren van zaken en samenwerking met het OM, doorlooptijden kunnen worden beperkt. Betere beschikbaarheid van cross market order- en short sell data op Europees niveau zou ook helpen om doorlooptijd te verkorten. Euronext is benieuwd of een cross market order book real-time zou worden. AFM geeft aan dat er hier nog naar gekeken wordt, maar dat het wel de ambitie is om zo dicht mogelijk tegen real-time aan te zitten.

Er wordt met de panelleden ook gesproken over doorlopende activiteiten van de AFM. De VEB benoemt de noodzaak om voor wat betreft de biedingsregels 'door de statutaire vennootschap' heen te kijken, zodat de regels kunnen worden toegepast ten behoeve van het behoud van de kwaliteit van de Nederlandse kapitaalmarkten. Ook vraagt de VEB aan de AFM om de positieve kant van de kapitaalmarkten te blijven benoemen voor het stimuleren van een 'equity cultuur'. AFM geeft aan te werken aan een publicatie in november, waarin op basis van data de ontwikkeling van de kapitaalmarkten wordt weergegeven. Er wordt door de brancheorganisaties nog gerefereerd aan het vergrijzen van de beleggers in de optiemarkt en de positie van de AFM ten aanzien van crypto's. De deelsessie geeft aan zich te herkennen in de prioritering van de AFM.

De NVB noemt de complexiteit van de transactierapportages onder MiFID en vraagt de AFM om naar de hele keten te kijken in plaats van naar een enkele partij. De AFM geeft aan hier veel samen te werken met ESMA/andere NCAs en dat transactierapportages een belangrijke rol hebben in het toezicht. Dat betekent dat individuele instellingen zullen worden aangesproken op overtreding van dit regime.

In het kader van doorlopende toezichtactiviteiten op de TTF-gasmarkt, geeft de AFM aan dat op dit moment de prijsontwikkeling wordt bepaald door vraag/aanbod.

Bijeenkomst	Vergaderverslag Adviserend Panel 2 november
Vergaderdatum	2 november 2022
Referentie	TnRn-22111741
Pagina	5 van 6

Euronext vraagt naar de kosten van de impact die DORA zal hebben voor het toezicht. De AFM geeft aan dat er inderdaad IT-investeringen nodig zullen zijn en dat hier op dit moment specifiek naar gekeken wordt. De APT vraagt of de AFM ook de samenloop tussen DORA en RTS 6 en RTS 7 voor de bril heeft. De AFM bevestigt dit en geeft aan dat het DORA toezicht wordt geïntegreerd in het AFM toezicht.

De VEB biedt tenslotte aan dat wanneer de AFM het handig lijkt ze eventueel iets bij hun leden kunnen uitvragen en zo, door middel van data, bepaalde standpunten kunnen ondersteunen.

Asset Management

Aanwezig: DUFAS, VV&A

De AFM geeft aan dat er in de nieuwe strategie expliciet voor is gekozen om asset management als een apart toezichtonderdeel te benoemen, wat een indicatie is van het belang dat hieraan wordt gehecht. De AFM geeft vervolgens aan de hand van een presentatie een toelichting op de strategische speerpunten en de Agenda 2023 op het onderdeel asset management. De vijf prioriteiten voor 2023 zijn: uitbesteding, de pensioenhervorming, duurzaamheid, nieuwe regelgeving (waaronder DORA) en digitalisering. Dufas en VV&A herkennen de elementen van de strategie en de Agenda. Ze vinden wel dat duidelijker in de Agenda zou kunnen worden opgenomen dat er veel nieuwe regelgeving op de ondertoezichtgestelden afkomt en geven nog enkele tekstuele suggesties door. Wat betreft de strategie geven zij aan dat het internationale level playing field belangrijk is en dat het goed is om waar mogelijk de samenwerking met andere toezichthouders in Europa op te zoeken. De AFM bevestigt dit en geeft een toelichting op het onderwerp toezichtconvergentie.

De VV&A geeft aan dat het communiceren naar eindklanten over duurzaamheid ingewikkeld is, omdat veel regelgeving nog niet uitgewerkt is. Iedereen is nog zoekend. Dufas geeft aan dat in bredere zin de interpretatie van toezichtregelgeving nog onduidelijk is, in een periode waarin er veel nieuwe regelgeving op de sector afkomt. Beide partijen vragen de AFM om waar mogelijk meer guidance te geven, c.q. in het toezicht rekening te houden met deze factoren. De AFM geeft aan dat het in veel gevallen Europese regelgeving betreft, maar dat zij naar de mogelijkheden zal kijken, bijvoorbeeld door het opzetten van ronde tafel bijeenkomsten met de sector. Op het gebied van SFDR verschijnt er in november een toezichtrapport van de AFM.

Accountancy en verslaggeving

Aanwezig: NBA, Eumedion

De actualiteiten en belangrijke thema's worden doorgenomen.

Het valt de brancheorganisaties op dat alleen bij accountancy de mogelijkheid tot handhaving expliciet wordt genoemd in de agenda. De AFM wil in dialoog gaan met de sector met aandacht voor kwaliteit en kwaliteitsverbetering. Terughoudendheid in de inzet van formele maatregelen is het uitgangspunt. Af en toe zou dit echter wel nodig kunnen zijn.

Na een toelichting op het onderwerp duurzaamheid vragen de brancheorganisaties of de AFM opteert om

Bijeenkomst	Vergaderverslag Adviserend Panel 2 november
Vergaderdatum	2 november 2022
Referentie	TnRn-22111741
Pagina	6 van 6

de toezichthouder te zijn van eventuele assurance providers van de CSRD. De AFM geeft aan hier niet negatief tegenover te staan en vooral een level playing field belangrijk te vinden. Eumedion benadrukt dat het van belang is dat er één partij verantwoordelijk is.

Er wordt een toezegging gedaan door de AFM om een aanpassing te maken aan de agenda, zodat het duidelijk wordt dat audit committees verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van de verslaggeving en vertegenwoordigers bijdragen aan het borgen van de kwaliteit van het proces (nb deze aanpassing is verwerkt in de laatste versie van de Agenda 2023).

De AFM licht de prioriteiten op het gebied van accountancy en verslaggeving toe. Bij de prioriteit van de poortwachtersfunctie van accountancyorganisaties, voor het signaleren van fraude en faillissementen, geeft de NBA aan een publicatie (Publieke Management Letter) te zullen uitbrengen waarin wordt aangegeven wat zij zelf van ondernemingen en de accountant verwacht.

De NBA merkt op dat steeds meer private equity partijen zich inkopen in accountancy organisaties en dat dit mogelijk een risico (of wellicht een kans) vormt. De AFM geeft aan bekend te zijn met deze ontwikkeling.

De AFM spreekt met de brancheorganisaties af om een keer verder te spreken over het type data uitvragen, in het kader van de aandacht van de AFM voor het verbeteren van het risicogebaseerd en datagedreven toezicht.

Eumedion geeft het belang aan van voldoende toezicht op de accountantscontrole op het gebied van duurzaamheid. De NBA heeft vragen over de kwaliteit van de verslaggeving op duurzaamheid en het toezicht daarop. Ook wordt er gesproken over de civielrechtelijke handhaving van de CSRD. De AFM geeft aan de risico's te kennen en dit in het vizier te hebben.

Er wordt nog gevraagd of de extra taken van de AFM die niet specifiek op het terrein van accountancy liggen ook voor de rekening komen van accountancyorganisaties. De AFM noemt het principe dat er betaald wordt voor het eigen toezicht en dat de verdeelsleutel normaliter eens per vijf jaar wordt vastgesteld.